SPEIDEREN

MEDLEMSBLAD FOR NORGES SPEIDERFORBUND #2.2013

NYHET
Speideren har fornyet seg!

10
16

Stavanger 2013:

FANT TONEN MED HANNE SØRVAAG

Sommerens store begivenhet nærmer seg, og nå er landsleirsangen i boks!

TEMA: HÅNDVERK

Bli inspirert av tipsene i bladet og prøv deg som håndverker!

Speideren

Vi har spurt speiderne hva de vil lese mer om i medlemsbladet.

Jamboree

I 2015 kan du reise sammen med andre speidere til Japan på verdensjamboree.

Lag en leirstol

Prøv deg som håndverker og lag en sammenleggbar leirstol – perfekt til Stavanger 2013.

INNHOLD

Speideren 10-16 #2.2013

KORTNYTT • SIDE 4

SPEIDERJOURNALISTENE MØTTE ERNA SOLBERG • SIDE 29

SPEIDEREN UNDER LUPEN • SIDE 6

BLI BEREDT TIL NM • SIDE 26

SABOTØRER FOR EN DAG • SIDE 8

LAG DIN EGEN LEIRSTOL • SIDE 24

ALT OM STAVANGER 2013 • SIDE 10-20

TA MERKET «TEKSTIL» • SIDE 22

NYHET SMÅ OG STORE NYHETER

AKTIVITETSTIPS

FORDYPNING

LEDER

Jeg heter **Ragnhild Langeland** og er redaktør for Speideren.

Innhold rettet mot DEG!

Har du sett at Speideren du holder er litt annerledes enn tidligere? Vi har nemlig fornyet bladet! Nå får ikke alle medlemmene samme blad, men hver aldersgruppe får hvert sitt blad. Målet vårt er at du skal få et innhold som er mer rettet mot deg og speidere på din alder. Det betyr kanskje ikke at du synes alt er like interessant, men tanken er at sakene og tipsene er skrevet med tanke på deg som skal lese dem.

For å finne ut hva du og andre på din alder vil lese om i Speideren, har vi besøkt noen speidergrupper for å høre hva de mener om bladet. Hva liker de å lese? Hva synes de er kjedelig? Hva vil de ha mer av i bladet? Vi skulle gjerne ha snakket med alle speiderne i hele organisasjonen, men selv om vi bare har spurt noen få speidergrupper, så mener vi at vi vet litt mer om hvordan du vil ha bladet.

Du kan lese mer om hva speiderne har tipset om på side 4-5. Noe av det de ønsket seg mer av er for eksempel aktivitetstips, matoppskrifter, tegneserier og merker. Er du enig med dem? Eller er det noe du savner? Jeg vil gjerne høre hva DU mener om bladet og hva du vil ha mer av. Send en e-post til rl@speiding.no hvis du vil gi oss som lager bladet en tilbakemelding.

Vi fortsetter å ha et tema for hvert nummer av Speideren, og i dette bladet er temaet **HÅNDVERKER**. Jeg håper at bladet faller i smak, og at du finner saker du har lyst å lese og aktiviteter du har lyst å gjøre.

God lesning!

Speiderhilsen
Ragnhild Langeland
ansvarlig redaktør

Norges speiderforbund

Besøksadresse:
St. Olavsgate 25, 0166 Oslo
Postadresse:
Postboks 6910 St. Olavs plass, 0130 Oslo
Telefon: 22 99 22 30
E-post: nsf@speiding.no
www.speiding.no

Ansvarlig redaktør:
Ragnhild Langeland
Design: Løwehjerte design AS
Trykk: Eco Print
Opplag: 7 750
Forsidefoto: Carl-Frederic Salicath
Redaksjonen avsluttet: 08.05.2013
Generalsekretær: Jens Morsø
Speidersjef: Knut Slettebak
Bidragsytere:
Anne Margrethe Himle, Tone Ødegaard, Monica Hägglund Langen, Christopher Dambakk, Håkon Noren, Ivar Asbjørn Bredesen, Karen Marie Engeseth, Inger Johanne Sæterbakk og Martine Firing.

Redaksjonsråd:
Silje Høysæter (silje.hoysaeter@speiding.no)
Carl-Frederic Salicath (carl_frederic@hotmail.com)
Lars Volden (voldenjr@gmail.com)
Alexander Vestrum (vestrum@gmail.com)
Espen Willersrud (espen@willersrud.no)
Karoline Tetzlaff B. Hauge (karoline2506@hotmail.com)
Ina Storteig (ina_cs1@hotmail.com)
Ragnhild Langeland (ragnhild.langeland@speiding.no)

Miljøfyrtårn®
Forbundskontoret til Norges speiderforbund er sertifisert som et miljøfyrtårn.

KORTNYTT

Korte nyheter om store speiderhendelser. Har du gjort noe som andre bør kjenne til? Tips oss på rl@speiding.no

NYHET

Tekst: Alexander Vestrum og Ragnhild Langeland

KATE PÅ SPEIDERKURS I SNØVÆRET

Foto: UK Scout Asssociation

Snøen stoppet ikke hertuginne Catherine av Cambridge fra å bli med på speiderkurs ved innsjøen Windermere i mars, ei heller at hun er gravid. Dette var Kates første deltakelse på et av kursene til det britiske speiderforbundet, etter at hun meldte seg til frivillig tjeneste for speiderne i januar i fjor. Kurset omfattet blant annet båltenning og matlaging på åpen ild.

– Hertuginnen har et utrolig travelt liv. Men helt siden hun ble med i speideren, har hun bidratt med fantastisk frivillig arbeid og har engasjert seg i den lokale gruppa, forteller speidersjef Bear Grylls.

KJEMPET OM EN PLASS I NM I SPEIDING

Unge speidere fra Grue, Kongsvinger og Skarnes hadde kretsbannerkonkurranse i begynnelsen av april. I løpet av to dager konkurrerte patruljene om å komme seg videre til NM i speiding.

– Vi har som mål å komme til NM. Patruljen vår har vært der før, og det er skrekkelig moro og utfordrende. Derfor er vi veldig godt motivert, sier Hanna Maria Marstad til avisa Glåmdalen.

På bildet er det Isbjørnpatruljen fra Kongsvinger med Mats Erik Vikertorpet, Nils Magnus Dragestad, Iver M. Solli og Stian Onsrud Kjernet som er fornøyd med sin gjennomføring av kretsbannerkonkurransen.

SOV UTE I SNØEN

Foto: Jørgen Sando

Speiderne i Rjukan speidergruppe var på fjelltur første helga i mars og da sov de ute i snøen.

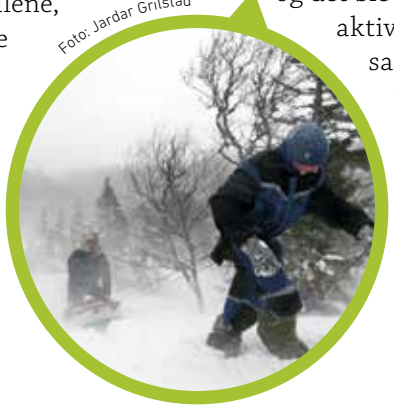
– Vi bygde to igloer og en snøhytte, og inni dem lå vi lunt og fint mens vinden ulte utenfor. Føyka pisket godt i ansiktet når vi bygde hulene, så det var nok den tøffeste delen, forteller speiderleder Jørgen Sando. Selv om det ble en røff tur fra fredag til søndag, så var humøret tipp-topp hele tiden.

– Men da vi var fremme var det lov å være sliten, sier Jørgen.

SPEIDERE I STORMEN

Litt dårlig vær stoppet ikke Melhus speidergruppe som var på tur til Vassfjellet i mars. Det var planlagt å ligge ute i lavvo, men de ble ikke satt opp – stormen ville nok ha tatt dem med seg. Det var likevel trivelig å være inne på speiderhytta, og det ble tid til å grave snøhuler og gjøre aktiviteter ute på tross av været. Til sammen var de 15 speidere fra 8 til 18 år på tur. Håkon Skarsem og Gøran Foss Belås var blant de tøffeste, de trosset stormen og gikk for å hente vann. Som du ser på bildet, så var det ganske så friskt ute.

Foto: Jardar Grilstad

STOR STEMNING PÅ SPILLPARTY

Speiderne i 1. Langhus er ikke bare ute i naturen, de arrangerer også spillhelg.
– Vi har dette hvert år. På høsten er det JOTA/JOTI, mens vi på våren har en ren spillhelg. Speiding handler ikke bare om skauen. Vi driver med alt, vi, sier leder Steinar Torgersen til Østlandets Blad. I tillegg til å spille data, var det også pizza og film.

Foto: Stig Persson, Østlandets Blad

Foto: Britt-Ellen Negård , Glåmdalen

Foto: Silje Høysæter

ISKALDT FOR RISØRSPEIDERE OG -LEDERE

Når speiderne i Akland FSK i Risør har isbading på programmet, gjelder dette ikke bare speiderne, men også lederne. I februar badet til sammen tolv stykker, skriver Aust-Agder Blad.
– Vi hadde stort varmt bål å varme oss ved både før og etter dukkerten. Og hvis du lurer: jo da, vi lederne måtte bade, vi også, sier Terje Asdal. Og de gjør ikke dette bare for å være tøffe; målet er å få respekt for is og kaldt vann og å lære riktig pusteteknikk hvis man faller gjennom isen. En av dem som badet, var Sondre (bildet).

Foto: Terje Asdal

ER DU PÅ INSTAGRAM?

Det er Norges speiderforbund også. Vi kaller oss for *speiding*, og legger ut bilder av små og store hendelser. Speideren vil gjerne vise fram speiderbilder som du legger ut på Instagram. Tag bildene med #speiding, og så vil vi plukke ut noen av bildene og vise de fram i neste nummer av Speideren.

CIR.CUZ KOMMER TIL NM

De som arrangerer NM 7.-9. juni i Røyken ønsker å lage tidenes råeste NM, både innholdsmessig og sosialt. Leirbålets hovedattraksjon blir hip hop-gruppa CIR.CUZ, og de kjører full konsert på lørdagen. Det vil si at hvis du kvalifiserer deg til NM, får du gratiskonsert med noen av landets hotteste artister!

SPEIDEREN
UNDER LUPEN

For å vite mer om hva speiderne synes om medlemsbladet Speideren, har vi besøkt troppene i speidergruppene 17. Oslo Kampianerne, Tåsen, Kjelsåsspeiderne og 1. Nordstrand, og de kom med mange gode tips!

NYHET

Vi spurte blant annet speiderne om hva de liker å lese i Speideren, hva de synes er kjedelig og hva de vil ha mer av.
– Når sidene er fullpakket med tekst, da blir det litt tiltak å lese, sier en speider.
– Det må bli litt større bokstaver i bladet, sier en annen.
For lange artikler og mye tekst var speiderne enige om at de ikke likte.

Noen leser hele bladet, noen bare deler av det, noen ser mest på bildene og noen åpner ikke bladet.
– Jeg legger bladet på do, da leser jeg det, sier en speider i Tåsen speidergruppe.
– Det kommer veldig an på temaet om jeg leser artiklene. Er det liten skrift og mye tekst, da leser jeg det ikke. Og jeg liker ikke å lese om sentrale speiderledere som har vært på tur, det leser jeg bare hvis de har gjort noe kult, sier en annen speider i gruppa.

– Jeg sparer på Speideren i tilfelle der står tips som jeg bruke senere, sier en av speiderne i 1. Nordstrand.
– Jeg bruker noen av tipsene og leser Peffens hjørne, der er det smarte huskeregler og fine tips, sier en annen i troppen.

Hva?

Medlemsbladet **Speideren** har fra denne utgaven fornyet seg og nå får du som er mellom 10 og 16 år et helt eget blad med artikler som er tilpasset deg. Vi har også gjort bladet lettere å lese med større skrift og mindre tekst.

Dette vil speiderne ha mer av:

- Jamboree
- Landsleir
- Merker
- Aktivitetstips
- Matoppskrifter
- Eksperimenter
- Kryssord
- Quiz
- Mer om miljø
- Knuter
- Kart/illustrasjoner
- Tegneserier
- Peffens hjørne
- Leker
- Noter til speidersanger
- Oppgaver
- Tips til å gjøre på møter
- Pakketips
- Konkurranser
- Turtips
- Førstehjelp
- Faktatekster
- Speidertips
- Lære nye ting
- Naturen
- Kule bilder og overskrifter
- Lage noe med ild
- Arrangement som skjer årlig

Hva mener du?
Er det noe som mangler? Send en e-post til rl@speiding.no og si hva du vil ha mer av i Speideren.

Miriam (t.v.) og Sara Mathilde i 1. Nordstrand speidergruppe hadde mange meninger om bladet.

Jonas (t.v.), Lasse og Vetle (bak) i Tåsen speidergruppe fortalte hva de synes om Speideren.

Erlend i Kjelsåsspeiderne med medlemsbladet Speideren.

Noah (t.v.) og Hermann i 17. Oslo Kampianerne leser Speideren.

VAR SABOTØRER FOR EN DAG

Før speiderne gikk ut for å sprenge fabrikken på liksom, fikk de instruksjoner i kamuflasje, radiobruk, kart og kompass.

Kan du tenke deg hvordan det var å kjempe mot tyskerne under andre verdenskrig, og hvordan det var å gjennomføre en stor sabotasjeaksjon uten å bli oppdaget? Det fikk speiderne og andre barn på Rjukan prøve seg på.

Tekst: Ragnhild Langeland Foto: Mildrid Wastling Nilsen og Asbjørn Torgersen

Tungtvannsaksjonen er en av de mest berømte sabotasjeaksjonene under andre verdenskrig, og den 26. februar ble det markert at det er 70 år siden denne aksjonen skjedde. På markeringen deltok også den siste gjenlevende av sabotørene, Joachim Rønneberg.

– Tungtvannsaksjonen er ansett for å være nærmest en lærebok, et pensum, for spesialsoldater. De klarte å utføre oppdraget, og ikke et skudd ble løsnet. Tyskerne ante ikke at de kom, og skjønte ikke hvor de forsvant, forteller gruppeleder i Rjukan speidergruppe, Jørgen Sando.

Var speidere

De fleste av tungtvannssabotørene var gamle speidere, og de har selv sagt at nettopp erfaringene, kunnskapene og holdningene fra speidertiden var helt avgjørende for at de klarte seg så lenge på fjellet. Og at de i det hele tatt klarte å utføre oppdraget. Det bekreftet også datteren til Frederik Kayser, en av sabotørene.

– Hun var helt enig i at nettopp det at speiderne blir flinke til å improvisere, se etter og finne andre løsninger når den opprinnelige planen ikke kan følges – det var avgjørende for ikke å gi opp, sier Jørgen.

Fulgte sabotørruten

Rjukan speidergruppe ble derfor bedt om å lage et opplegg der barna fikk prøve være sabotører. De fikk instruksjoner i kamuflasje, radiobruk, kart og kompass, og så gikk de ut for å sprenge fabrikken på liksom.

– Vi fulgte litt av det samme mønsteret som sabotørene gjorde den gangen, men en litt lettere rute. Vi hadde også tyske vaktsoldater som vi måtte passe oss for. Dette var kjempemoro og litt skummelt, forteller Jørgen Sando.

Speiderne fulgte deler av den samme ruten som sabotørene gikk for 70 år siden.

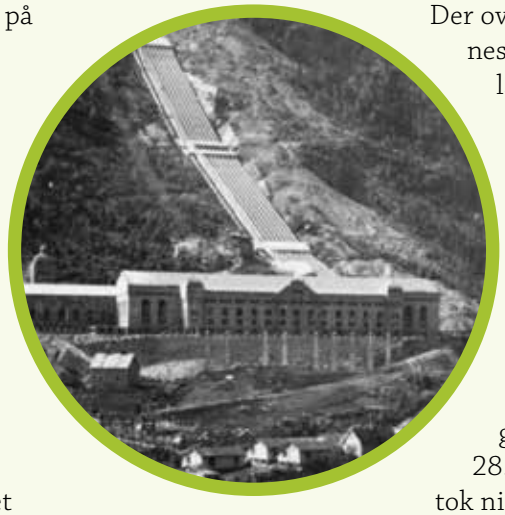
BLI EKSPERT

DETTE SKJEDDE UNDER TUNGTVANNSAKSJONEN

Sabotørene fra tungtvannsaksjonen. Foran fra venstre: Jens Anton Poulsson, Leif Tronstad, Joachim Rønneberg. Bak fra venstre: Hans Storhaug, Fredrik Kayser, Kasper Idland, Claus Helberg og Birger Strømsheim. (Foto: Norsk Industriarbeidermuseum)

Det første forsøket på å ødelegge Norsk Hydro sin fabrikk på Vemork ved Rjukan ble gjort i november 1942. Planen bestod av først å slippe lokalkjente norske fallskjermsoldater som skulle fungere som en fortropp, etter dem skulle det følge en gruppe av engelske ingeniørsoldater for å angripe selve fabrikken. Men de engelske soldatene fikk tekniske problemer med flyene, og kom derfor ikke fram til de norske soldatene. Nordmennene måtte derfor tilbringe en lengre ventetid på skjulestedet sitt på Hardangervidda.

Der overlevde de på nesten bare mose og lav hele vinteren, med unntak av et reinsdyr som ble skutt like før jul. I februar, noen måneder etter, kom seks nye norske fallskjermsoldater til Hardangervidda. Natt til 28. februar 1943 tok ni av dem seg fram til fabrikken på Vemork. Mens dekningspartiet holdt vakt, trengte sprengningspartiet inn i tungtvannsanlegget og sprengte tungtvannscellene. 900 kilo tungtvann ble ødelagt. Aksjonen ble gjennomført uten at det ble løsnet skudd.

Hva?

- Tungtvannsaksjonen var en militær sabotasjeaksjon under andre verdenskrig for å sprenge Norsk Hydros fabrikk på Vemork ved Rjukan.

- Fabrikken produserte tungtvann som var viktig for tysk atomforskning og eventuell produksjon av atomvåpen.
- Fabrikken ble ødelagt 27. februar 1943.
- Tungtvannsaksjonen omfattet også Tinnsjøaksjonen, der jernbanefergen DF "Hydro" ble senket på Tinnsjøen 20. februar 1944.
- Andre verdenskrig varte fra 1939 til 1945.

Tips: Tungtvannsaksjonen er filmatisert to ganger: Den norske filmen «Kampen om tungtvannet» (1948) og den amerikanske filmen «The Heroes of Telemark (1965).

2013 STAVANGER

GANSKE IMPONERENDE
QUITE IMPRESSIVE

MYE Å GLEDE SEG TIL!

Ingen dager blir like for speiderne på Stavanger 2013. Alle kommer til å gjøre forskjellige ting hele tida, men når leiren er ferdig skal alle ha fått oppleve de samme imponerende aktivitetene.

NYHET

Tekst: Inger Johanne Sæterbakk Foto: Region Stavanger, Anders Myhr Nielsen, Audun Berdal og Carl-Frederic Salicath

Stavanger 2013 blir den største leiren i Norge på mange, mange år, og med mottoet «Ganske imponerende» er det viktig for leiren å tilby aktiviteter som speiderne kan imponere seg selv og andre med.

For at alle skal få oppleve alt, vil speiderne på leiren bli delt i fire like store grupper som følger det samme programmet gjennom uka. Du kommer til å dra på aktiviteter sammen med de andre speiderne fra kretsen din, og med speidere fra alle de fire Punktene Vann, Ild, Lag og Tau.

På lørdag er alle samlet til åpningsshowet ved den store scenen, og på søndag blir det Scouts Own på samme sted. Mandag starter aktivitetene, og når avslutningsleirbålet starter seint fredag kveld, skal alle ha fått vært med på følgende aktiviteter:

Preikestolen

Preikestolen har fått navnet sitt fordi fjellet ser ut som en preikestol, der det stikker 604 meter rett opp fra Lysefjorden. Dette er en svært populær tur for turister fra hele verden, og ikke bli overrasket om du møter folk i både badesko, pensko og vintersko på turen. For å komme seg til Preikestolen fra leiren, må du ta buss, og selvfølgelig gå. Turen er virkelig noe å se fram til. Utsikten er rett og slett magisk!

Hva?

Fra 6. til 13. juli er det klart for landsleiren Stavanger 2013, og denne leiren blir den største leiren på mange år. Tusenvis av speidere skal delta på landsleiren og de får oppleve mange spennende og ganske imponerende aktiviteter.

Haik

Haik blir det også, og speidere og ledere i Stavanger har jobba lenge med å finne gode haikeruter i området rundt leiren. Her er det masse flott turterreng, så dere slipper å gå i kø, og alt ligger til rette for 24 timer med gode turopplevelser sammen med patruljen.

Gruppebidrag

Gruppebidraget gjennomføres én dag i hvert Punkt (to økter á to timer) i løpet av leiren. Med denne aktiviteten kan gruppene få vise andre speidere på leiren hva de er gode på, og lære dette videre. Alle gruppene på leiren skal planlegge et gruppebidrag, og dette skal gjennomføres på troppsområdet. Her blir det mulighet til å oppleve mye forskjellig.

Kveldsprogram

Hver kveld blir det ganske så imponerende aktiviteter i alle Punktene. Du kan gå dit sammen med patruljen din, sammen med leirkjæresten din, med de nye vennene dine eller alene. Dette er frivillige aktiviteter, men vi tror det blir så gøy at du ikke kan gå glipp av det. Hvert punkt har aktiviteter som passer til punktet. I Punktet Vann får du blant annet lage strøm, i Tau bygger vi høyt, i Lag blir det sirkus og i Ild blir du utfordret til å lage bål med bare én fyrstikk. Og mye, mye mer, selvfølgelig.

Finale

Fredag er finaledagen. Før vi møtes til avslutningsleirbål på kvelden, blir det mye gøy å være med på ute i Punktene og på torget. Gruppene vil bidra med markedsaktiviteter (gruppebidraget kan brukes). Og i løpet av leiruka kommer det til å dukke opp flere byggverk rundt på leirområdet som skal være en del av fredagens finale. Det blir rett og slett tivoli på ekte speidervis.

Et stort isklatretårn er et av de imponerende byggverkene som vil bli mer og mer fremtredende i løpet av leiruka. Med fullt isklatreutstyr, som stegjern, isøkser og hjelm kan inntil fire speidere samtidig klatre opp den rette veggen mot toppen av «sommerisfjellet». Et stort pariserhjul i tre er også en av aktivitetsmulighetene under Finale. Helt uten motor, stålkonstruksjoner og blinkende lys kan du prøve et pariserhjul som du aldri vil kunne se på et tivoli.

Ta med ekstra merker til leiren

Tekst: Anne Margrethe Himle

Swopping betyr å bytte speidermerker med hverandre. Merket kan være fra Norge eller fra et annet land. Med deltakere fra 15 forskjellige land har du også mulighet til å skaffe deg et merke fra et annet kontinent.

Når du pakker til Stavanger 2013, må du huske å ta med noen ekstra speidermerker. Det kan være kretsmerker, leirmerker, gruppemerker eller merker fra andre speiderarrangementer. Det er spesielt stor stas for internasjonale deltakere om du har et merke hvor det er et norsk flagg eller der teksten forteller at merket er fra Norge. Merker med spesielle motiver er også svært populære.

Mange av de internasjonale deltakerne som kommer vil ha med seg sine lokale speidermerker. De ønsker gjerne å «swoppe» disse merkene med deg. Swopping vil være en av de faste kveldsaktivitetene, men har du ekstra tid i løpet av dagen er du velkommen til å besøke oss i det internasjonale teltet.

Etter leiren kan du sy merkene på leirbålskappen din. Dette vil bli et fint minne fra Stavanger 2013.

PRIMUS MOTOR BAK TÅRNET

I forrige nummer av Speideren kunne du lese om tårnet som bygges i forbindelse med landsleiren. Deler av tårnet står nå oppreist, og på bakken står to svært imponerende menn og skuer opp mot sitt eget verk.

Prosjektleder Johan Skjeivik følger spent med på oppreisingen av tårnet.

NYHET

Tekst: Tone Ødegaard • Foto: Kjetil Jøssang og Anders Myhr Nielsen

Han er kjent for store krumspring, og blir på folkemunne kalt «Johan-villmann». Vi snakker selvsagt om mannen bak tårnet i Hafrsfjord, prosjektleder Johan Skjeivik. På oppdrag fra leirkomiteen ble han bedt om å lage en skisse av leirens eget tårn.

– Jeg var litt redd for å vise frem tegningene, siden de var veldig ambisiøse. Kanskje de kom til å tro jeg var helt tullerusk, forteller Johan. Leirkomiteen lot seg rive med av de store planene, og sørget for at tegningene skulle bli realitet.

30 meter høyt

Tårnet er ca. 30 meter høyt og har form som en pyramide. Det er bygget bare av stokker, tau og treplugger. De tjukkeste stokkene har en omkrets på to meter, konstruksjonen veier 240 tonn, og det kommer til å gå med 40 000 meter tau i alle surringene.

– Vi startet på den første surringen allerede i januar. En surring tar ca. 20 minutter, så dette har tatt mye tid, kan Tarjei Sandnes fortelle, som er en av primus motorene bak tårnet.

God hjelp

Tidlig i april ble første stolpe heist. Det var to stolte, men fortumlede karer som sto på bakken denne dagen.

– Det er først nå vi forstår hva vi har begitt oss ut på. I går rullet det tre semitrailere inn på området, og disse inneholdt bare tilbehør til krana som skulle heise tårnet!

De er tydelig svært stolte over hva de har fått til, men ønsker å legge til at de har hatt god hjelp av frivillige hele veien.

– Og så må vi ikke glemme resten av prosjektgruppa. De må absolutt få sin del av æren, legger Johan til.

Ønsker din gruppe å være med i byggingen av tårnet? Det gjenstår fortsatt mye arbeid, og alle grupper i området oppfordres til å delta i byggingen. Ta kontakt med Vesterlen krets for å avtale en passende kveld eller helg.

SYKLER HELE VEIEN TIL STAVANGER

1. Ås har bestemt seg for å imponere til sommeren. En uke før leiren legger førerpatruljen ut på sykkeltur, og de stanser ikke før de er framme i Stavanger.

Tekst og foto: Tone Ødegaard

NYHET

Til sammen er de 15 speidere i alderen 14-16 år som skal sykle til leiren. Ideen dukket opp da troppen var på sykkelleir i Amsterdam sommeren 2012.
– Jeg tenkte det kunne være morsomt å sykle til Stavanger, og etter litt drodling inviterte jeg med hele førerpatruljen, forklarer troppsassistent Ylva Tilley (20).

Sover ute

Responsen har vært veldig god, og nå ser det ut til at nesten hele førerpatruljen blir med. Opp gjennom årene har troppen vært på flere sykkelturer, men dette blir den første med mye bagasje. For å spare plass har de bestemt seg for å sove alle nettene under hukduk. Mange grupper ville kanskje lagt inn noen netter innendørs, men 1. Ås er klare i sin tale: «Det ville ikke vært imponerende!»

50 mil

Turen fra Ås til Stavanger er ca. 50 mil lang. På grunn av dårlige sykkelveier har gruppa bestemt seg for å starte turen i Drammen, men de lover å ta igjen de tapte milene på spinning før avreise.
– Målet er at turen skal være en morsom opplevelse. Vi har god tid på hver dagsetappe slik at vi skal rekke å kose oss også, forteller Ylva.

Gleder seg

For de fleste deltakerne kommer dette til å bli den største leiropplevelsen de har hatt. Det legges derfor stor vekt på at sykkelturen blir en del av en positiv erfaring.
– Jeg gleder meg veldig, forteller Anna Kleven Moser (13). – Det kan bli en utfordring å pakke lite, men det uroer jeg meg ikke for foreløpig.
Vennen Hallvard Futterer-Wannebo er i hvert fall ikke bekymret for turen. Han sykler aktivt ved siden av speideren, og tror alle kommer til å klare seg fint.
– Så lenge været holder seg fint, blir dette superbra, legger han til.

Førerpatruljen i 1. Ås speidergruppe skal sykle til landsleiren i Stavanger, en tur på ca. 50 mil.

KLAR FOR EN UFORGLEMMELIG LEIRBÅLSSTEMNING

Stjerneartister skal sørge for uforglemmelige øyeblikk på åpnings- og avslutningsleirbålene på Stavanger 2013.

NYHET

Tekst: Inger Johanne Sæterbakk Foto: Håkon Nordvik og Carl-Frederic Salicath.

Hun har skrevet hitlåter for noen av verdens største artister, og nå har hun også laget leirsangen til Stavanger 2013. Vi satser på at det blir årets sommerhit!

Faktisk har Hanne Sørvaag selv vokst opp i Stavanger, ikke langt fra der leiren skal ligge. Hun har ikke vært speider, men ble veldig tent da hun fikk spørsmålet om å lage leirsangen til landsleiren i sommer. Nå er sangen spilt inn i studio i Oslo med hjelp av speidere fra hele landet, og Hanne gleder seg til å opptre foran tusenvis av speidere under åpningsshowet 6. juli.

Til avslutningsleirbålet kommer LidoLido, eller Peder Losnegård som han egentlig heter. Vi kan love fullt trøkk, topp stemning og en stor konsertopplevelse når Peder og bandet hans kommer på scenen.

Peder kommer fra Haugesund og har holdt på med musikk hele livet, men har ikke selv vært speider. Det betyr ikke at han ikke ser frem til å stå foran et hav av entusiastiske speidere til sommeren.
– Jeg gleder meg veldig å opptre på landsleiren i Stavanger. Dette blir en av sommerens store konserter med opp mot 15 000 speidere på Madla, sier Peder Losnegård, alias LidoLido.
Før Speideren gikk i trykken var det også klart at rap-duoen Envy og programleder Erik Solbakken kommer på landsleiren.

Landsleirsangen

WE GOT WHAT IT TAKES

I look in the mirror
I think I did good
I did more than I
Ever thought I could

What was in my way
Was only in my mind
If you think you can
You will see you're right

Oh, I hardly recognize myself
Thinking I could do all that
Hey hey

Everything is easy
When you know how to do it
I'll go anywhere
The adventure is out there
If you lose your way
Make a few mistakes
We can get it right
We just have to try
Never underestimate
Anyone else or yourself
Never underestimate
We got what it takes

You said I could do it
And you taught me how
We had such a good time
It's what it's all about

A little at a time
We built a tower
So we could touch the sky
And see what's all around

Oh, even if it sometimes feels
Like the stars are out of reach
Hey hey

Learning by doing
We're doing it together
Impress each other
And surprise yourself

Radio Rotor – minutt for minutt

Leirradioen Radio Rotor gir deg sendinger 18 timer i døgnet gjennom hele leiren, og du har mye å glede deg til. Husk å ta med radio på leiren!

RADIO ROTOR

06:00 INTERNASJONALE, NASJONALE OG LOKALE NYHETER HVER TIME 00:00

MORGEN	ETTERMIDDAG	KVELD
Morgenpatruljen	Dagens fugl	Dream Team Show
	Patruljerådet	
Madlamisjonen	Global hour	Prekestolen
	Snart middag	
Elleve-til-ett	Hallo i leiren	Rovertinget

NATTMUSIKK 00-06

KLARER DERE Å IMPONERE MED VANN PÅ STAVANGER 2013?

Vinteren er over for i år og i de fleste deler av landet er det nå grønt løv på trærne. Og sist, men ikke minst, tidenes landsleir er rett rundt hjørnet!

Tekst: Martine Firing • Foto: Heidi Ryen

I hånden har du den siste utgaven av Speideren som kommer før leiren braker løs, og dette er derfor det aller siste inspirasjonsinnlegget som kan hjelpe deg og patruljen med forberedelsene. Vi har i de tre forrige utgavene vært gjennom punktene Lag, Ild og Tau. Nå er det Vann som står for tur!

Vann er det viktigste grunnlaget for alt liv på jorda. Bare 2,5 prosent av alt vannet er ferskvann, og det meste befinner seg i isbreene i Arktis og Antarktis. Selv om vannet går i et evig kretsløp, er det viktig å tenke på at ikke alle i verden er like heldige som oss her oppe i nord. Ikke alle kan gå og hente seg et glass vann i springen når de har lyst på, noen må gå mange mil hver dag. Over en milliard mennesker mangler rent drikkevann og nesten halvparten av dem er barn.

Vi i programetaten for landsleiren har derfor noen siste utfordringer som kan bidra til å gjøre leiruka til en enda mer spennende og lærerik opplevelse.

PUNKTER I TRENINGS-PROGRAM-MET:
Programelementet Samfunnsengasje-ment: S-5
Programelementet Kreativitet: K-5, K-7

SLIK KAN DU IM-PONERE MER!
Ta merket «Water Challenge Badge». Du kan finne mer informasjon på denne siden www.wagggsworld.org/en/grab/24037/1/water-challenge-badge.pdf

- Lag et vannregnskap! Hvor mye vann bruker dere i troppen eller patruljen i løpet av leiren? Beregn hvor mye dere tror dere kommer til å bruke og før regnskap på leiren for å sjekke om det dere kom frem til på forhånd faktisk stemte. Dette må ikke gjøres fryktelig komplisert. Tell for eksempel antallet kanner med vann dere tror dere kommer til å hente og registrer antallet dere faktisk hentet.
- Diskuter i patruljen eller troppen hvordan dere kan redusere mengden vann dere bruker på leir (og kanskje ellers i hverdagen).

ER DU KLAR FOR LANDSLEIR?

Landsleiren nærmer seg og mye skal være klart før avreise. Har du alt du trenger til sommerens store opplevelse? Speider-sport har en egen, ganske imponerende avdeling med landsleirprodukter i nettbutikken.

NYHET

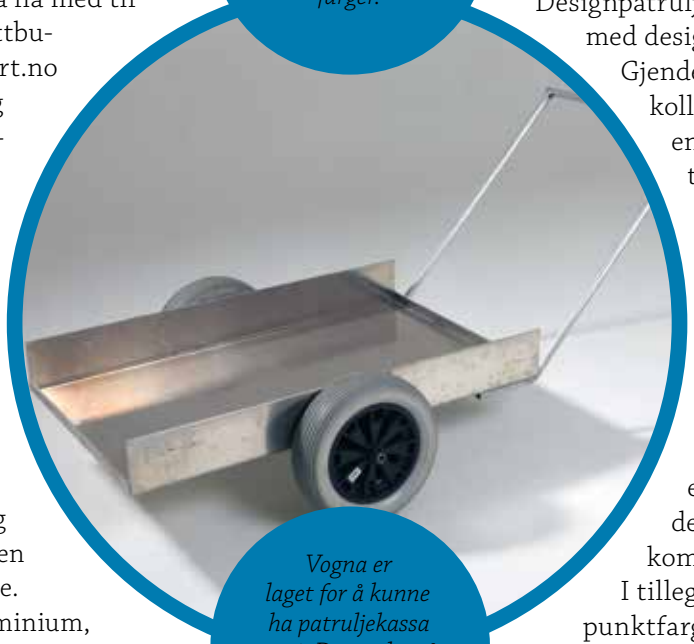
Tekst: Ragnhild Langeland • Foto: Birgitte Heneide og Arild Solberg

Det er mange ting du trenger eller som kan være morsomt å ha med til landsleiren i juli, og i nettbutikken www.speider-sport.no finner du en hel avdeling med imponerende landsleirklær og -utstyr.

Imponerende vogn

Et av de mange smarte landsleirproduktene er en vogn som du kan ha patruljekassa oppi.
– Vogna er produsert og designet i industrikommunen Sykkylven, og utviklet av Svein Aure. Den er også testet av speiderne. Vogna er laget i solid aluminium, har store punkteringsfrie hjul, og er demonterbar. Den har et lavt tyngdepunkt, er lett å kjøre, og like bra til rajekjøring som kassekjøring, forteller daglig leder i Speider-sport, Svein Otto Aure.

Landsleirkolleksjonen består blant annet av disse tøffe t-skjortene i ulike farger.

Vogna er laget for å kunne ha patruljekassa oppi. Den er lett å kjøre og har store punkteringsfrie hjul.

Landsleirkolleksjon

Designpatruljen har i samarbeid med designer og speider Iver Gjendem laget en landsleirkolleksjon, blant annet en grønn hettejakke og t-skjorter i ulike farger. Jakka har håndbroderte detaljer på ryggen. Både jakka og t-skjortene er Fairtrade-merket, laget av 100 prosent økologisk bomull og er klimakompensert. Du finner en video i nettbutikken der detaljene på klærne kommer enda bedre fram. I tillegg finnes det gaffateip i punktfargene, og brettekopp og drikkeflaske med landsleirlogoen på. Og det kommer også en landsleirradio. Følg Speider-sport på Facebook for å få de aller siste nyhetene fra nettbutikken.

PATRULJEN SKAL RINGE 113 NÅR NOEN SKADER SEG OG DU TRENGER HJELP!

Hvis du og patruljen din er på haik og noen blir skadet, er regelen enkel: Enten kan du løse problemet selv, eller så må du ringe 113.

Tekst: Ragnhild Langeland Foto: Carl-Frederic Salicath

På landsleiren skal alle patruljene ut på haik. Patruljene skal dra ut på tur alene, uten kontrollposter og innblanding av voksne utenfra. Patruljen skal være mellom fire og syv speidere i alderen 11 til 17 år. Ingen voksne deltar på patruljehaik. Haik er ikke en konkurranse om å komme fortest mulig fram, men skal være en fin tur med natur, kos og samhold. Patruljehaiken skal vare i minst 18 timer, og overnatting skjer ute.

Ulykker kan skje, og da er det lurt å være beredt og vite hva du skal gjøre. På patruljehaik har patruljen med en mobiltelefon (OBS! Ny rutine) som skal ligge avskrudd og tørt nede i sekken. Hvis noen skader seg, finn først ut om dere kan løse problemet selv. Kan dere ikke det, eller det har skjedd en alvorlig ulykke, skal du alltid FØRST ringe nødnummeret 113.

Når hjelpen er på vei, kan du ta kontakt med troppsleder. Hvis det er andre ting som skjer på haiken, f.eks. uenighet innad i patruljen som dere ikke klarer å løse selv, så er det troppsleder dere skal ringe.

Tips: Se i Speiderbasen for retningslinjer for haik: http://www.speiderbasen.no/vis/?id=1527

Dette skal du ha med på haik:

FELLES FOR PATRULJEN
- Presenning, 4x6 meter
- Stormkjøkken med gass (IKKE rødsprit/væskebasert primus – det er ikke lov mellom 15. april og 15. september)
- Mobiltelefon, skal ligge avskrudd og tørt nede i sekken
- Kartmappe, 1:50 000-kart over området (slik at du kan ta ut en kartreferanse)
- Kompass
- Førstehjelpsutstyr: Plaster, elastisk støttebandasje og sportstape (du trenger sjelden noe mer)
- Fyrstikker

PERSONLIG:
- God sekk. Pass på at den er riktig innstilt.
- Sovepose og liggeunderlag
- Kopp, tallerken og bestikksett
- Vannflaske med vann
- Speiderkniv
- Lommelykt/hodelykt
- Tannbørste og tannkrem
- Egne medisiner om du trenger det
- Tykk ullgenser
- Ekstra ulltrøye og stillongs
- To par ekstra ullsokker
- Votter
- Ekstra lue og evt. en hals, helst av ull

PÅKLEDNING:
- Ulltrøye og stillongs
- Ullsokker
- Mellomlag i ull eller fleece, genser/jakke (og evt. bukse)
- Vind- og vanntett ytterjakke
- Vind- og vanntett bukse
- Fjellsko
- Speiderskjerf

BLI EKSPERT

SLIK PAKKER DU TIL HAIK

Skal du på haik i sommer? Her kommer noen tips til hvordan du bør pakke sekken du har med deg.

Kilde: Speiderboka • Foto: Kjetil Jøssang

Husk at alt du har med på tur skal pakkes ned i sekken. Det eneste som kan være på utsiden er liggeunderlag, telt, fiskestang og sag. Har du mye på utsiden av sekken, blir den vond å bære, du setter deg lettere fast mellom trær, og sannsynligheten for at du mister noe er stor.

Når du pakker sekken, skal du ta hensyn til at:

Sekken skal være god å bære.

Det betyr at du må ha riktig tyngdepunkt. På fottur skal tyngdepunktet i sekken være langt nede og nært inn til ryggen. På skitur kan tyngdepunktet være noe høyere opp i sekken, men fremdeles nært inntil ryggen.

Du skal finne igjen tingene når du trenger dem.

Det vil si at det er dumt å ha regntøyet i bunn av sekken hvis det plutselig begynner å styrtregne, og at det er dumt å ha kartmappa i midten av sekken når dere ikke finner fram til stedet der dere skal overnatte.

Det finnes ikke noe absolutt regel for hva som er lurt å ha hvor i sekken. Etter noen turer vil du erfare at det er kjedelig å bruke masse tid på å lete hver gang du trenger noe i sekken. Soveposen bør pakkes ned i sekken og gjerne i en vanntett pose. Det kan være lurt å sortere tingene etter når du trenger dem: Sovepose og soveklær i én pose, mat i en annen og ytterklær som lue og regntøy i en tredje pose. I topplokket bør du ha de tingene du trenger å kunne nå ofte mens du går.

Få flere gode tips til klær og utstyr på tur i Speiderboka.

Når du pakker sekken, skal du ta hensyn til at sekken skal være god å bære og at du skal finne igjen tingene når du trenger dem.

Når du ser noen i denne t-skjorta, vet du at det er en BUDDY du snakker med. Ingvild Hoel Rise (f.v.), Monica Hägglund Langen og Johanne Prestegård står bak prosjektet, og på landsleiren vil mange rovere og unge ledere bruke tiden sin på å vise at de bryr seg om andre. BUDDYene er der for deg - hele leiren.

EN SPEIDER ER EN GOD VENN

Hva skal til for å være en skikkelig god kompis? Være kul, finne på mye morsomt eller bry seg om andre? Eller kan man være både kul, morsom og bry seg om andre samtidig?

NYHET

Tekst: Monica Hägglund Langen • Foto: Ragnhild Langeland

På landsleiren i Stavanger vil du møte BUDDYer. De kommer til å ha på seg blå t-skjorter som det står BUDDY på med stor skrift. En BUDDY vet om mange kule leker som passer både til solskinn og til regnvær, og i BUDDY-teltet finnes det både filmer og bøker (og en sofa!). I tillegg er en BUDDY en sånn person du kan stole på. En person som du godt kan fortelle at du kanskje savner mamma litt - eller at du er skikkelig forelska i en speider i nabogruppa på leiren.

La deg engasjere!

Å være en speider handler nemlig om å være en god venn, uansett hvor gamle vi er. En som er til stede, som både kan lytte og snakke, og som tar seg tid til å bry seg om andre. Speiding handler om å engasjere seg for andre enn seg selv, både for dem du har rundt deg og for mennesker du ikke kjenner. Det er derfor vi klarer å være verdens største vennegjeng!

Stop the Violence

Ved å bry seg om andre og være engasjert, kan vi gjøre verden til et bedre sted. Det er viktig å huske på når vi hører om forferdelige ting som skjer i verden. Jentespeiderorganisasjonen WAGGGS har startet kampanjen «Stop the Violence against girls and women», og den kampanjen vil også vi være med på. Vi kan gjøre vårt for at verden skal bli bedre, selv om vi begynner i det små. Det er det som er tanken bak BUDDYene på leiren. Blant annet ved å være en god venn til alle man møter på sin vei, så skaper vi gode holdninger og verdier til verden rundt oss.

Tegn, skriv og vinn!

Hva er det som kjennetegner en god venn? Og hva er forskjellen på guttevenner og jentevenner?

Tegn en tegning, skriv en historie eller imponer oss med hva DU tenker eller mener om hva som skal til for å være en bestevenn! Send inn ditt svar på e-post: stoptheviolence@speiding.no og vær med i trekningen om kul radio fra Speider-sport!

Nyhet!

149,-

Landsleir t-skjorter

Økologisk- og Fairtrade-merket

2013 STAVANGER

speider-sport

www.speider-sport.no

Fra start til slutt

Tekst: Lars Volden

Det som er morsomt med å lage noe, er at man følger et produkt fra start til slutt. For eksempel å se hvordan en lærbit blir til en slire, eller hvordan et stykke metall kan smies om og formes til en vakker krok.

På et av mine første speidermøter lagde vi treskaft til et sett med bestikk. Jeg husker hvor fint det føltes å ha laget noe og at jeg hadde vært en del av prosessen hele veien. Hvis du gjør deg flid med håndverket og bruker litt tid, så kan det faktisk bli ganske stilig. Det kan jo hende at det blir så fint at det blir noe som kan brukes senere også?

I speideren får vi drive med mye forskjellig håndverk. Et eksempel er å lage fuglekasser. Da får du brukt hendene på å lage noe mens hodet pønsker ut hvordan det må gjøres. Det er noe av det jeg liker best med å drive med håndverk. Nemlig at man bruker hele kroppen på så forskjellige måter, samtidig som man følger prosessen til det man lager fra start til slutt.

TA MERKET

«TEKSTIL»

Med dette merket lærer du å lage noe nyttig av tekstil. Kanskje du kan lage en ganske imponerende leirbålskappe, t-skjorte eller et patruljesærpreg til landsleiren i sommer?

Tekst: Ina Storteig • Foto: Ragnhild Langeland

For å kunne ta dette merket må dere gjøre dette:

- Lag minst to eksempler på plantefarging, og forklar hvordan dere går fram. Lag en nyttegjenstand til patruljen, gruppa eller speiderhytta.
- Vit hva batikk er, og fortell hva som trengs for å lage noe i batikk. Prøv dere på minst én batikkteknikk. Lag noe dere kan ha glede og nytte av senere (t-skjorte, duk, bestikkpose eller liknende).
- Vis eksempler på noe som er laget i stofftrykk. Lag minst to ting til patruljen, troppen, patrulje- eller troppsrommet eller speiderhytta.
- Lag patruljesærpreg, fotposer eller leirbålskappe e.l.

Farging med planter – som i gamle dager

I gamle dager ble planter brukt for å farge tekstiler. Det finnes mange planter i naturen vår som gir fine farger. Farging av ull og silke som gir best resultat, bomull og lin tar ikke til seg fargene like godt.

Hvis du søker på «plantefarging» på Internett, finner du masse nyttig informasjon om hvilke planter du kan bruke, hva du ellers trenger, hvordan du går fram og hva du må passe på for å få et bra resultat. Lykke til!

Batikk – ditt eget kule design!

Batikk er en morsom måte å lage kule mønstre på. En helt vanlig t-skjorte av bomull kan bli HELT annerledes med batikk! Batikkmønstre er kjempefine på sommerplagg, så sett i gang – men spør først om hvilke plagg du får lov til å eksperimentere med. Det finnes forskjellige teknikker, og også forskjellige måter å lage batikk-knutene på. På Internett kan du finne flere tips og triks enn dem vi forklarer deg her.

Mønstre av knuter

Bruk tynn tråd, strikk eller hyssing og lag mange små knuter rundt om på hele plagget. Knutene må være veldig stramme, for her skal ikke fargen (eller blekemiddelet) slippe til. Det er knutene som blir til selve mønsteret på plagget.

Mørkt mønster på lysere plagg

Start med et plagg i en sterk farge, som rød, blå, grønn, svart, lilla osv. Da kan du bruke en kloroppløsning for å få et lysere plagg med mørkere mønstre. Legg plagget i en blanding av vann og klorin (les på flasken hvor mye klorin du skal bruke til bleking). Klorin bleker plagget. Ikke sløs med klorinen, den er ikke bra for miljøet! Vær også forsiktig, så du ikke søler på andre tekstiler – da kan de få lyse flekker som aldri forsvinner igjen. La plagget ligge i en bøtte eller balje med klorblandingen i ca. en time, avhengig av hvor sterk bleking du vil ha. Skyll plagget godt i rent vann flere ganger. Nå kan du løsne knutene og endelig se resultatet av batikkarbeidet ditt!

Lyst mønster på mørkere plagg

Bruk et hvitt plagg (eller et med veldig lys farge) og legg det i et fargebad. Hvis du vil farge et plagg av ull eller silke, kan du bruke plantefarger. Ellers bruker du tekstilfarge og fiksersalt som du får kjøpt bl.a. i hobbybutikker. Følg framgangsmåten på pakken nøye, da blir resultatet best. Jo lengre du lar plagget ligge i fargebadet, desto sterkere farge får det.

Potettrykk – med mønster eller figurer

Til stofftrykk trenger du ganske enkelt en rå potet, en god kniv og vannfast tekstilfarge. Skjær poteten i to. Skjær ut et mønster eller en figur i snittflaten, men husk at det må "stå ut" av poteten, slik at det er mønsteret/figuren som blir trykt på plagget! Når du er fornøyd med mønsteret, dekker du det med den fargen du vil at trykket skal ha. Nå kan du trykke dette ned på tekstilet, og få flotte motiv!

Til stofftrykk trenger du en potet, en god kniv og vannfast tekstilfarge.

AKTIVITETSTIPS

LAG DIN EGEN LEIRSTOL

Skal du på landsleir i sommer? Her får du oppskriften på en sammenleggbar stol som du kan ta med deg på leir.

Tekst og foto: Ragnhild Langeland

Du trenger:

- Fjøler til rygg:
  - 2 stk 23 x 48 x 680 mm
  - 3 stk 23 x 48 x 340 mm
- Fjøler til sete:
  - 2 stk 23 x 48 x 520 mm
  - 5 stk 11 x 38 x 340 mm
- Stoffbit (markisestoff) til rygg i størrelse 40x60 cm
- Spiker (evt. skruer)
- Hammer
- Sag
- Stiftepistol
- Tommestokk
- Blyant
- Førstehjelpsutstyr (i tilfelle du skader deg)

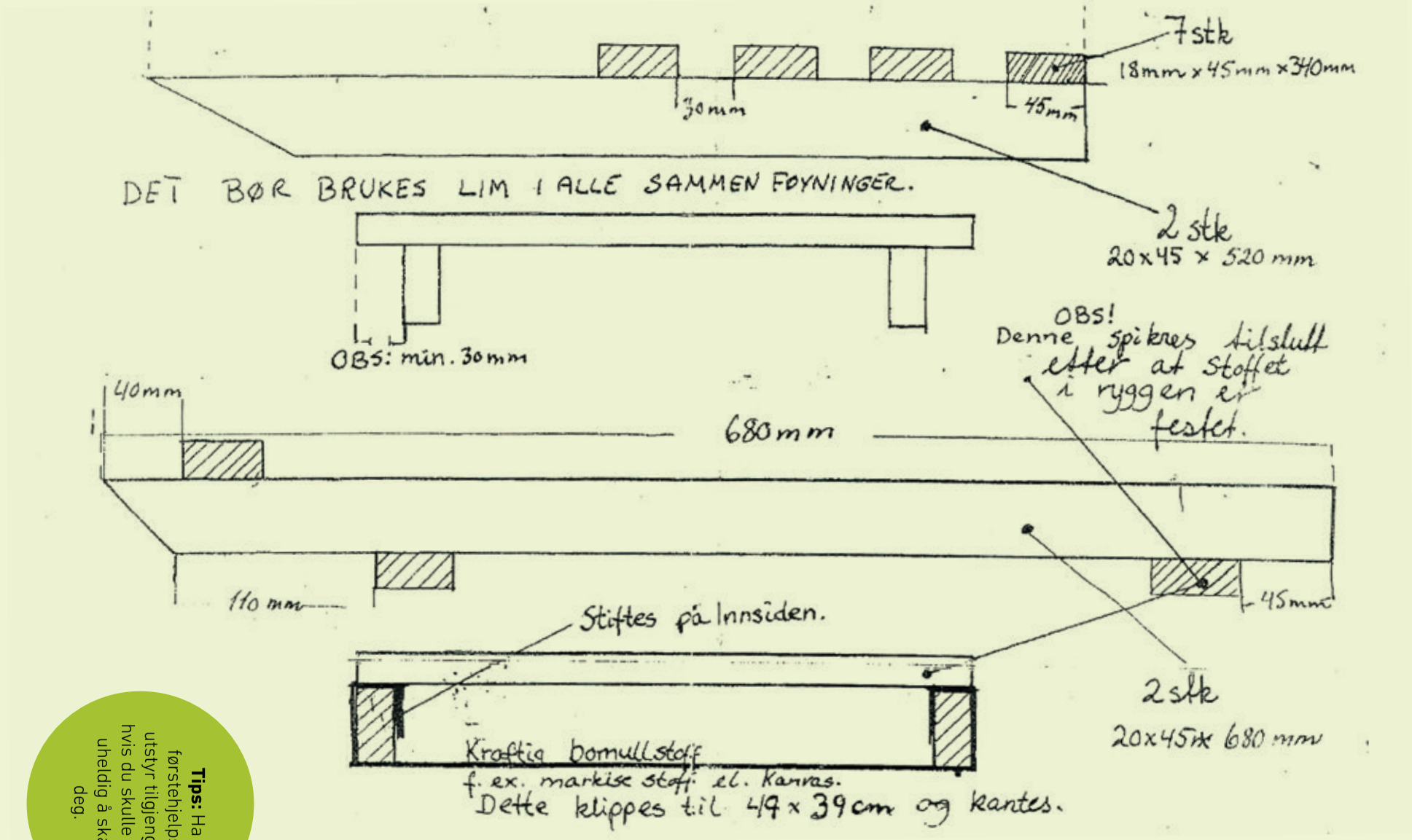
Slik gjør du det:

Stolen består av to deler: rygg og sete. Disse to delene passer sammen slik at stolen tar liten plass.

Sag til fjølene i henhold til arbeidstegningen (kan være gjort på forhånd for å spare tid). Puss så delene med sandpapir. Begynn med å bygge ryggen, deretter setet. For å få delene til å passe, legges sete og rygg sammen (ellers kan det bli problem ved oppsetting av stolen).

Husk å følge arbeidstegningen nøye.

Varighet: 90 minutter
Mål i programmerkene: K-5, K-6, K-7, K-8

Tips: Ha førstehjelps-utstyr tilgjengelig hvis du skulle være uheldig å skade deg.

BLI BEREDT TIL NM!

Skal du delta på NM i speiding 7.-9. juni? Her er noen oppgaver som er gitt tidligere som du og patruljen din kan øve dere på fram mot NM.

Tekst: Ragnhild Langeland Foto: Christian Sangereid og Ragnhild Langeland

Praktiske oppgaver:

Varmluftballong

Du trenger:

- Silkepapir
- Innpakningspapir
- Papirlim
- 1 m tynn ståltråd
- 0,5 m tynn kobbertråd
- Bomull
- Rødsprit

Under NM i speiding 2011 ble patruljene bedømt etter:

- Om ballongen er symmetrisk laget
- Særpreg (ett eller flere: patruljenavn, motiv, gruppenavn, deltakernummer osv.)
- Om ballongens varmekilde fungerer uten at ballongen blir ødelagt
- Om ballongen er tett og kan fylles med varm luft
- Ballongens flyvedyktighet

Tovet hatt

Du trenger:

- 50 g uvasket kardet ull
- 1 dl grønnsåpe
- Papplate til å lage mal av
- Fem farger tråd

Hatten skal ha en omkrets på 55-60 cm og skal passe til en ungdoms hode. Hatten skal ha brem og særpreg.

Dommerne dømmer ut fra utseende (størrelse, symmetri, pull og brem), særpreg (utseende, flid, arbeidskrevende og godt utført), håndverk (fordeling av ulla, tovingsgrad, hodeform, såpefri).

Se siste side for matoppskrift som du kan lage under matoppgaven på NM, eller på en tur sammen med patruljen din.

Test deg selv i teori

På teoriposten under NM skal deltakerne svare på 100 spørsmål i kategoriene friluftsliv, samfunnsengasjement, vennskap, kreativitet, livskvalitet, speiderhistorie og diverse med tre svaralternativer i løpet av 60 minutter. Her er tolv av spørsmålene som ble gitt under NM i 2012, og som du kan teste deg på.

Hvilke av disse navnene betegner den sterkeste vinden?

- Laber bris
- Lett bris
- Frisk bris

Hvilket av disse stoffene er mest vindtett?

- Fleece
- Tettvevd bomull
- Strikket ull

Hvilen av disse fuglene overvintrer i Norge?

- Pilfink
- Svale
- Gjøk

Hvilken dato er samenes nasjonaldag?

- 2. januar
- 6. februar
- 13. februar

Hvor mange fylker er det i Norge?

- 18
- 19
- 20

Hvilken paragraf i speiderloven handler om vennskap?

- 8
- 6
- 4

Hva heter Harry Potters venn som også er skogvokter?

- Ronny
- Slur
- Gygrid

En murstein veier 3 kilo pluss en halv murstein, hvor mye veier en murstein?

- 4,5 kg
- 6 kg
- 9 kg

Hvilken religion feirer Hanukkah?

- Jødedom
- Islam
- Hinduismen

Hvilke to ting er duen symbol for?

- Fred og latter
- Fred og en ny vår
- Fred og den hellige ånd

Når ble Norsk Speidergutt-Forbund stiftet?

- 1909
- 1911
- 1913

Hvilket land er det største i verden?

- Russland
- Canada
- Australia

KJÆRE PEFF ELLER ASS!

Velkommen til vår spalte for patruljeførere og -assistenter!

Peffens hjørne – forkortet pH – gir deg svar på mye av det du lurer på som peff. Forkortelsen pH er hentet fra kjemi, og brukes vanligvis i forbindelse med målingen av surhetsgraden i vann og lignende. I Peffens hjørne skal vi måle ikke surhets-, men sunnhetsgraden i patruljen. Her får du råd og tips som gjør livet i patruljen enda bedre! Send gjerne spørsmål og forslag til ting du vil lese om i Peffens hjørne til: iab@speiding.no.

Tekst: Ivar Asbjørn Bredesen

Speidermetoden

Hva skiller speideren fra andre fritidsaktiviteter som f.eks. fotball og korps? Vi pleier å si at det er speidingens *metoder* som er unike. Disse metodene kalles til sammen *speidermetoden*. Speidermetoden sier både noe om hva vi gjør, hvordan vi gjør det, og om måten du som peff skal lede speiderarbeidet på.

Speidermetoden består av åtte metoder som henger sammen som biter i et puslespill. Alle åtte metodene er likeverdige og rekkefølgen nedenfor er tilfeldig.

De åtte metodene som kjennetegner speidingen:

- Forpliktelse gjennom lov og løfte
- Learning by doing
- Bruk av patruljesystemet
- Friluftsliv
- Samfunnsengasjement
- Symbolikk, rammer og lek
- Progresjon i aktiviteter og ferdigheter
- Medbestemmelse og ansvar

Obs! Hvert møte eller hver tur trenger ikke å inneholde *alle* de åtte metodene. Men det er viktig å sørge for at alle metodene er med når du planlegger det mer langsiktige programmet for patruljen din.

KONKURRANSE

Her er et tips til hvordan du som peff kan bruke learning by doing og friluftsliv på et patruljemøte: Lag en konkurranse hvor det er om å gjøre å kutte over et sisaltau som er 24 cm over bakken, ved å lage et bål. La patruljemedlemmene gå sammen to og to, gi dem oversikt over de ulike båltypene som det står om i Speiderboka. Fortell hvilket bål de ulike parene skal lage. Du kan jo også gi dem ulike hjelpemidler for å fyre opp. De som vinner er de som får brent over sisaltauet først. Husk å gi alle en premie til slutt. For eksempel marshmallows som dere kan grille over et felles bål, mens dere diskuterer hva dere kan gjøre annerledes neste gang dere tenner opp bål.

Denne gangen skal får du tips til hvordan du kan bruke **learning by doing** som metode sammen med **friluftsliv**. Learning by doing er å lære gjennom å gjøre, og du lærer ikke så mye om friluftsliv ved å se Bear Grylls på TV. Du må ut i naturen og kjenne på elementene selv!

For å få en fin opplevelse må hele patruljen din delta i planleggingen og gjennomføringen av turen. Når dere kommer tilbake har dere lært hva som funket bra og hva som ikke var fullt så bra. Knep: Få alle til å komme med sine meninger om turen ved å stille spørsmål som «Hvordan løste vi de ulike utfordringene?», «Hvordan kunne vi bygget gapahuken slik at vi ikke hadde fått våte soveposer?» Bruk god tid på denne delen. Da blir den neste turen enda bedre enn den dere akkurat har vært på. Kanskje må dere lære noe dere fant ut at dere ikke kunne, og som dere tenkte var innmari dumt at dere ikke hadde peiling på.

SPEIDERJOURNALISTENE

PÅ STORTINGET

–Jeg håper hun blir den nye statsministeren, for da kan jeg skrive på CV-en min at jeg har møtt statsministeren i Norge.

Tekst: Ragnhild Langeland og Alexander Vestrum • Foto: Alexander Vestrum

NYHET

Det sier Emir Derovich (14) etter at han og Elise Harwiss (9) fra 17. Oslo Kampianerne har intervjuet Erna Solberg på Stortinget.

Beste og verste minne

– Det beste speiderminnet mitt er landsleiren i Seljord i 1974. Det å være borte en hel uke og dra på haik var spennende, forteller Erna.

Men haik står også for de verste minnene, de gangene det begynte å regne.

– Og det har jo hendt noen ganger på Vestlandet! Av og til er det også litt vanskelig å finne flatt underlag. Du tror det er flatt, men så siger du nedover i den ene enden av teltet, og alle havner oppå hverandre. Da sover du ikke så godt.

«Bollemerket» var gøyest

Som speider likte Erna godt å ta merker, og konkurrerte gjerne om å ta flest mulig av dem.

– Jeg syntes at «bollemerket» var gøyere enn et par av de andre. Man måtte lære seg å lage seks forskjellige former for boller, og så å bake dem på bål, husker Erna.

I tillegg til å fortelle om speideren, viste også Erna Elise og Emir rundt på Stortinget. Hun viste blant annet vandrehallen hvor media gjør intervju med politikerne og hun viste dem hvor Kongen kommer inn når han er på Stortinget, for eksempel når han åpner Stortinget etter sommerferien hver høst.

– Jeg har aldri vært på Stortinget før, så det var veldig gøy, sier Emir.

Hvem?

Erna Solberg er leder for det politiske partiet Høyre og arbeider til daglig på Stortinget. Til høsten er det stortingsvalg, og Erna håper hun blir den nye statsministeren i Norge. Men før hun ble politiker, var det speideren som opptok tiden til Erna. Hun var nemlig speider i KFUK-gruppa Årstad 1 i Bergen.

Emir Derovich og Elise Harwiss fra 17. Oslo Kampianerne intervjuet Høyre-leder Erna Solberg på Stortinget.

EN SPEIDEROPPLE-VELSE FOR LIVET!

I 2015 arrangeres den 23. verdensjamboreen i Japan. Jamboree er speiderbevegelsen sitt største arrangement, og hvert fjerde år møtes speidere mellom 14 og 17 år til en fantastisk leiropplevelse.

NYHET

Tekst: Karen Marie Engeseth • Foto: Venusia Vinciguerra

En jamboree er et fargerikt fellesskap! Her får du bruk for alle de fremmedspråkene du kan. Leirbål, aktiviteter, kioskkø, spontanaktiviteter med mer gir mange muligheter til å knytte vennskapsbånd. På jamboreen får du være med på utfordrende aktiviteter du ikke har sett maken til. Leirbål med titusenvis av speidere er også noe du kan glede deg til! Tidligere jamboreedeltakere er klare i sin tale: Jamboree må oppleves selv – det kan vanskelig gjenfortelles.

Søk om å bli med

Nå kan du søke om å få være med! På www.jamboree.no finner du mer informasjon om hvordan du kan søke. Jamboreeopplevelsen koster 26 000 kroner. Dette inkluderer to samlinger før leiren, særpreg, reise og leirkontingenten. Etter leiren er det en mimresamling. Ønsker du å bli med på rundturen i forkant koster det 6 000 kroner i tillegg. Betalingen skjer i flere avdrag i 2014 og 2015.

23rd WORLD SCOUT JAMBOREE SCOUT MONDIAL JAPAN 2015

28.7-8.8 2015

FAKTA OM SPEIDEREN I JAPAN:

- Det er over 140 000 speidere i Japan.
- Speideren begynte så vidt i 1909, men The Scout Association in Japan var grunnlagt i 1922.
- Speideren i Japan er en ikke-politisk, frivillig bevegelse, hvor alle kan bli medlemmer.
- Alltid beredt på japansk er «Sonaeyo Tsuneni»
- Aldersinndelingen i speideren i Japan: Beaver Scouts (6-8 år), Cub Scouts (8-11 år), Boy Scouts (11-14 år), Venture Scouts (14-20 år) og Rover Scouts (18-24 år).

FAKTA OM JAPAN:

- Japan befinner seg i Stillehavet, og består av en kjede av øyer.
- Hovedstaden er Tokyo.
- Det bor over 126 millioner mennesker i Japan.
- En kjent japansk matrett er sushi.
- Pengene i Japan kalles yen.

Mange speidere bor i land hvor inntektene er lave og det krever stor innsats å samle nok penger. En viktig støtte til disse er at de rike landene betaler mer enn leiren reelt sett koster slik at andre kan betale mindre. WOSM har delt verden i fire grupper hvor de som betaler mest betaler fire ganger laveste pris. På www.jamboree.no finner du tips og ideer til hvor du kan søke støtte og hjelp til selve søknaden.

Norsk særpreg

Kontingentmerket vårt er klart. Det viser noe av det vi kommer til å bygge opp den norske kontingenten sitt særpreg rundt. Historien om bl.a. Amundsen sin ferd til Sørpolen i 1911 inspirerer oss til å lage et særpreg som er preget av norsk polarhistorie, vinterspeiding, vinterutstyr med mer. De norske troppene får i tillegg sitt eget troppsmerke.

Den norske kontingenten har sitt eget særpreg som er inkludert i kontingenten. Så langt har vi bestemt at alle får kontingentmerke, troppsmerke og t-skjorter. Hva mer det blir er ikke bestemt ennå.

Vi sees i Stavanger! WSJ 2015 skal ha egen informasjonsstand på leiren og du vil også møte oss rundt omkring i leiren.

23rd WORLD SCOUT JAMBOREE norway JAPAN 2015

SPEIDAR-GRUPPA MI

Namn: Ingrid Sletta Rolstad (10 år)
Speidargruppe: Lesja speidargruppe

NYHET

Tekst og foto: Håkon Noren

Fortel litt om speidargruppa di?
– Eg er medlem i Lesja speidargruppe, og vi er ca. 50 speidarar i gruppa med småspeidarar, vandrarar, stigfinnarar og roverar. Sjølv er eg i patruljen Fjellrev.

Kva har du lært i speidaren?
I speidaren har eg lært å knyte knutar og byggje forskjellige ting.

Kvar brukar de å dra på tur?
Eg har ikkje vore på tur med gruppa enda, men vi har ein leirstad ikkje langt frå speidarhuset, ved Lågen. Der er det diverse pionerkonstruksjonar og ein gapahuk. Leirstaden blir kalla Stilla Leir, og der er speidargruppa ofte om sommaren.

Kan du fortelje om di beste speidar-oppleving?
Det var då eg byrja i storspeidaren. Då vart det mange fleire oppgåver, medan i småspeidaren satt vi meir i ro og prata.

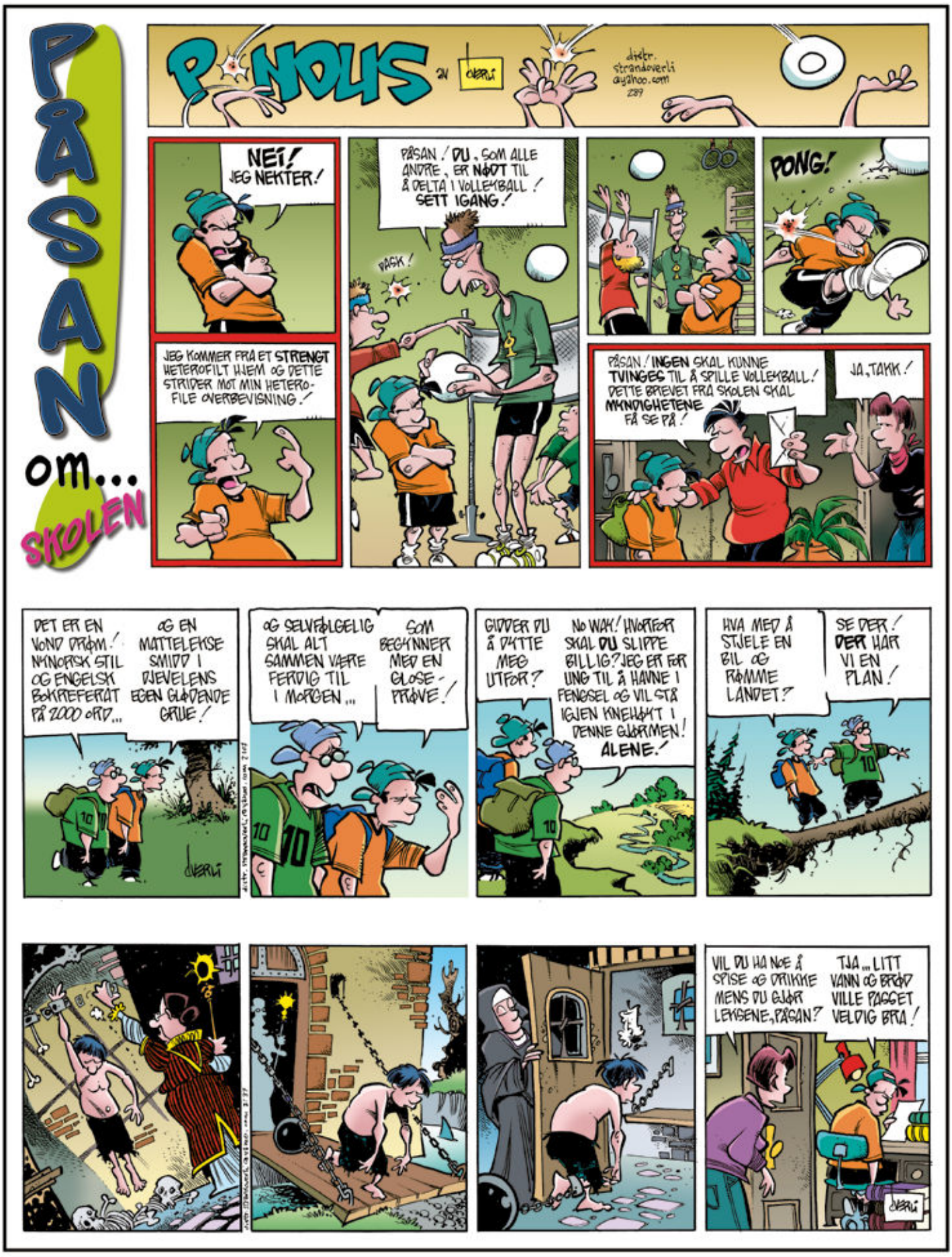
Har dykk speidarhus?
Ja, det har vi. Det er faktisk her eg sitt no. Speidarhuset vårt ligg i skogen, litt sør for Lesjaskogsvatnet. Speidarhuset brukar vi når vi skal gjere ting som ikkje høver seg å gjere ute. Vi er nesten, uansett vêr, ute i ein gapahuk ved sidan av speidarhuset.

Kva er det mest morosame med speidaren?
Det som er mest morosamt med speidaren er at vi er mykje ute i naturen og driv med ulike aktivitetar og leikar.

Kva gjorde de på førre speidar-møte?
Vi leika at peffen var skada, så vi måtte bere han i båre. Sidan skulle vi fyre opp bål og koke vatn.

Skal du på leir i som-mar?
Ja, i sommar skal eg på landsleir i Stavanger!

PÅSAN
om...
SKOLEN
PÅNOLUS
NEI! JEG NEKTER!
JEG KOMMER FRA ET STRENGT HETEROFILT HJEM OG DETTE STRIDER MOT MIN HETEROFILE OVERBEVISNING!
PÅSAN! DU, SOM ALLE ANDRE, ER NØDT TIL Å DELTA I VOLLEYBALL! SETT IGANG!
PÅSK!
PONG!
PÅSAN! INGEN SKAL KUNNE TVINGES TIL Å SPILLE VOLLEYBALL! DETTE BREVET FRA SKOLEN SKAL MYNDIGHETENE FÅ SE PÅ!
JA, TAKK!
DET ER EN VOND DRØM! NYNORSK STIL OG ENGELSK BOKREFERAT PÅ 2000 ORD...
OG EN MATTELEKSE SMIDD I DJEVELENS EGEN GLØDENDE GRYTE!
OG SELVFØLGELIG SKAL ALT SAMMEN VÆRE FERDIG TIL I MORGEN...
SOM BEGYNNER MED EN GLOSEPRØVE!
GIDDER DU Å PYTTE MEG UTFOR?
NO WAY! HVORFOR SKAL DU SLIPPE BILLIG? JEG ER FOR UNG TIL Å HAVNE I FENGSEL OG VIL STÅ IGJEN KNEHØYT I DENNE GJØRMEN! ALENE!
HVA MED Å STJELE EN BIL OG RØMME LANDET?
SE DER! DER HAR VI EN PLAN!
VIL DU HA NOE Å SPISE OG DRIKKE MENS DU GJØR LEKSENE, PÅSAN?
TJA... LITT VANN OG BRØD VILLE PASSET VELDIG BRA!

Vinn flott speiderkniv

PREMIEQUIZ

Finn riktige svar på spørsmålene i quizen ved å lese bladet, og vær med i trekningen av en flott speiderkniv. Svarfrist er 15. august.

Mange svarte riktig på premiequizen i forrige utgave. Tre heldige vinnere får en Speiding kler meg-lue og et Alltid beredt-refleksbånd. **Magnus Mork Mulvik** (Kristiansund), **Hanna Davidsen** (Torød) og **Emma Rønning** (Kristiansand).

1. Hva heter landsleirsangen?

◯ We got what it takes ◯ We want what it takes ◯ We know what it takes

2. Hvilket parti er Erna Solberg leder for?

◯ Arbeiderpartiet ◯ Venstre ◯ Høyre

3. Hvor skal det arrangeres verdensjamboree i 2015?

◯ Kina ◯ Japan ◯ Thailand

4. Hvilken speidergruppe skal sykle til landsleiren i Stavanger?

◯ 1. Langhus ◯ 1. Ås ◯ 1. Nesodden/Jaer

5. Hvor mange år er det siden Tungtvannsaksjonen på Vemork skjedde?

◯ 50 år ◯ 70 år ◯ 60 år

6. Hvor høyt blir tårnet på landsleiren?

◯ 30 meter ◯ 40 meter ◯ 50 meter

7. Hvem skal du ringe først hvis noen skader seg på patruljehaik?

◯ Troppsleder ◯ 113 ◯ Leirsjefen

8. Hvilken hip hop-gruppe skal opptre på NM i år?

◯ Envy ◯ CIR.CUZ ◯ Madcon

9. Hva heter artisten som har skrevet landsleirsangen?

◯ Marit Larsen ◯ Hanne Sørvaag ◯ Maria Mena

10. Hvem sin kokebok er matoppskriften i bladet hentet fra?

◯ Eyvind Hellstrøm ◯ Ingrid Espelid ◯ Mona Halvorsen

KLIPP UT SIDEN OG SEND TIL:
Norges speiderforbund, Postboks 6910 St. Olavs plass, 0130 Oslo. Merk konvolutten med «Speideren»

Navn: .....

Adresse: .....

.....

Postnr./sted: .....

Telefonnummer: .....

E-post: .....

INFORMASJON TIL FORELDRE

Ny i speideren?
Er barnet ditt ny i speideren, og du er usikker på hva som trengs av utstyr? Snakk med lederen i den lokale speidergruppa di. Han/hun vil vite hva som kreves av utstyr der dere bor.

Speiderens egen butikk
Speider-sport er Norges speiderforbunds egen butikk. Den finner du på Internett, på www.speider-sport.no. Her finner du alt av speiderklær og utstyr, blant annet speiderdrakten.

Speiderne er på nett
Norges speiderforbunds nettside er www.speiding.no. Her finner du blant annet kontaktinformasjon til forbundskontoret og informasjon om medlemskap og forsikringer. Følg oss gjerne også på Facebook: www.facebook.com/speiderforbund

Mange grupper har også egne nettsider, spør lederen i speidergruppa di!

Medlemsinformasjon

Som medlem i Norges speiderforbund har du bestemte rettigheter, muligheter og plikter. På denne siden har vi samlet en del praktisk informasjon knyttet til ditt medlemskap.

MEDLEMSFORDELER
- Mange nye venner
- Unik praktisk kunnskap
- Tilbud om å delta på en av landets beste ledertreninger
- Mange flotte opplevelser på møter og turer
- Medlemsbladet Speideren for din aldersgruppe 4 ganger i året
- Rabatt på leie av flotte speidereiendommer og speiderbåter
- Gratis medlemsskap i Norske Vandrehjem, se www.kampanje.hihostels.no/speiderforbundet
- Ulykkesforsikring som gjelder på reise til og fra og under alle aktiviteter i regi av gruppe, krets eller forbund

MEDLEMSKONTINGENT
Å drive godt speiderarbeid er ressurskrevende og hadde ikke vært mulig uten den enorme innsatsen fra alle våre frivillige ledere. Men vi er også avhengig av betydelig økonomisk støtte fra stat og kommune. Størrelsen på denne støtten er avhengig av hvor mange registrerte medlemmer Norges speiderforbund har, det vil si medlemmer som har betalt medlemskontingenten. Betal kontingenten innen betalingsfristen. Da unngår du betalingspåminnelsen. Alle speidere får medlemskort. For at medlemskortet skal bli gyldig må du huske å krysse av for «Kvittering tilbake» eller «Oblat for medlemskort» ved betaling over Brevgiro eller via Nettbank. Du får da tilsendt en oblat fra banken som skal festes på medlemskortet. Sjekk at du betaler til riktig kontonummer.

MEDLEMSNUMMERET DITT
Alle medlemmer har et seks-sifret medlemsnummer. Nummeret står på kontingentgiroen, medlemskortet og sammen med adressen på baksiden av Speideren. Nummeret skal blant annet oppgis ved henvendelser om endring av medlemsinformasjon. Ønsker du å melde deg ut av speideren må du si i fra til din lokale leder og/eller sende en e-post med navn og medlemsnummer til nsf@speiding.no.

NORGES SPEIDERFORBUND
BESØKSADRESSE:
St. Olavs gate 25, 0166 Oslo
Postadresse:
Postboks 6910 St. Olavs plass, 0130 Oslo
Telefon: 22 99 22 30
E-post: nsf@speiding.no
www.speiding.no

INNBAKT PITABRØD PÅ BÅL ELLER GRILL

Mona Halvorsen har tidligere besøkt speiderne i Follo krets for å gi dem inspirasjon og gode tips til matlaging. Her er hennes oppskrift på innbakt pitabrød på bål eller grill.

Tekst og foto: Christopher Dambakk

Mona Halvorsen er kjent som både musiker og redaktør, men hun er også glad i å lage mat og har en bestemt matfilosofi: Det meste skal ikke ta mer enn en halvtime, og alt skal tilberedes fra bunnen. Da hun besøkte speidere i Follo krets, sa hun: – Jeg hørte at speiderne er så glade i å «pyre». Bruk disse evnene nå dere lager mat også. Rot rundt i glørne og snu maten ofte.

Du trenger:

1 pakke pitabrød
1 pakke kokt skinke
1 baconost eller annen smøreost du liker
1 glass dijonsennep
1 pakke fersk spinat (frossen kan i nødsfall brukes)
2 tomater
Gulost i skiver
1 rull aluminiumsfolie

Sånn gjør du det:

1. Ta en saks eller en kniv og del opp pitabrødet i to slik at du får en topp og en bunn.
2. Smør godt med dijonsennep på begge "lokkene". Smør deretter baconost på begge.
3. Legg på 1 skinkeskive og 1 osteskive på hver.
4. Legg deretter 4-5 blader med spinat og 2-3 tomatskiver på det ene lokket.
5. Sett begge delene sammen og pakk pitabrødet inn i aluminiumsfolie. Pakk inn tre ganger utenpå hverandre slik at du får litt luft mellom lagene. Da brenner du ikke brødene ved grilling på bål eller grill.
6. Brødet kan legges rett på glørne, men må snus ofte.

Tips: Du kan gjøre klart pitabrødet med innhold kvelden før du skal på tur.

Hvem?

Oppskrift fra «Monas kokebok – godsaker med guts»:

